

Muzeul Județean Buzău

Biblioteca Mousaios 13

Alin FRÎNCULEASA

Angela SIMALCSIK

Bianca PREDA

Daniel GARVĂN

SMEENI - MOVILA MARE:

MONOGRAFIA UNUI SIT ARHEOLOGIC REGĂSIT

2017

Coperta: Alexandru Anghel

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Smeeni - Movila Mare : monografia unui sit arheologic regăsit / Alin

Frînculeasa, Angela Simalcsik, Bianca Preda, Daniel Garvăn. - Târgoviște :

Cetatea de Scaun, 2017
Conține bibliografie
ISBN 978-606-537-376-1

I. Frînculeasa, Alin
II. Simalcsik, Angela
III. Preda, Bianca
IV. Garvăn, Daniel

902

Muzeul Județean Buzău
Bd. Nicolae Bălcescu nr. 50, 120360-Buzău,
tel./fax: 0238.710.638
www.muzeubuzau.ro

Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2017
www.cetateadescaun.ro, editura@cetateadescaun.ro

CUPRINS

PARTEA I

#Smeeni reîncărcat (<i>Alin Frînculeasa</i>)	7
Chestiuni tehnice	10
Mulțumiri	11
Săpături după săpătură (sau despre deshumare în cercetarea arheologică) (<i>Alin Frînculeasa</i>)	13
Cazul Smeeni: o introducere în metodologia cercetării unui tumul Iamnaia (<i>Alin Frînculeasa</i>)	23
Valea superioară a râului Călmățui în preistorie: o perspectivă microregională asupra fenomenului tumular (<i>Alin Frînculeasa, Daniel Garvăn</i>)	37
- Descoperiri pre-funerare sub Movila Mare de la Smeeni	37
- Morminte izolate și/sau tumulare în bazinul superior al râului Călmățui	40
- Decupaje de peisaje actuale: Movila Mare în arhive istorice și cartografice	48
Catalogul mormintelor din Movila Mare de la Smeeni, expresia unor repere identitare (<i>Bianca Preda, Alin Frînculeasa, Angela Simalcsik</i>)	51
Smeeni, modele de evoluție a înmormântărilor într-un tumul (perspective stratigrafice și planimetrice) (<i>Alin Frînculeasa</i>)	71
- Succesiunea și caracteristicile generale ale înmormântărilor preistorice din Movila Mare de la Smeeni	74
- Câteva scenarii privind cursul unor evenimente în Movila Mare	77
Între steпа nord-pontică și Dunărea de Jos: elemente reper și de reprezentare în tumulul de la Smeeni (<i>Alin Frînculeasa</i>)	85
- Amenajări și construcții funerare	85
- Orientarea și poziționarea defuncțiilor	89
- Inventarul funerar - interacțiune și evaluări cronologice prin reперele epocii	92
- Diagnoza antropologică	107
Dincolo de reперele relative: Smeeniul în arealul vest-pontic (<i>Alin Frînculeasa</i>)	109
- Movila de la Smeeni și înmormântările Iamnaia în arealul vest-pontic	114

- Excurs prin cronologia absolută a înmormântărilor Iamnaia în arealul vest-pontic	121
- Cronologie, tumuli, Iamnaia și cadrul cultural local	134
- Grupul Smeeni și înmormântările Catacombnaia în arealul vest-pontic	138
- Catacombnaia-Iamnaia, Catacombnaia, Catacombnaia-Mnogovalikovaia: episoade de interacțiune, co-existență și restructurare	142
- Faza a IV-a de înmormântare: movila între context ritualic și evenimente regionale	152
Marea Movilă de la Smeeni și fenomenul tumular în mileniul al III-lea la Dunărea de Jos (Alin Frînculeasa)	155
Concluzii (Alin Frînculeasa)	161

PARTEA A II-A

Raportul antropologic asupra scheletelor descoperite la Smeeni.

Reevaluare actuală (Angela Simalsik)	163
- Motivația reluării studiului antropologic	163
- Material și metode de studiu	165
- Resturi scheletice descoperite întâmplător. Descriere individuală	169
- Resturi scheletice descoperite în timpul cercetării arheologice. Descriere individuală	174
Discuții și analogii din perspectivă paleoantropologică.....	220
Orizonturile cultural-cronologice I (morminte cu ocră în groapă simplă) și II (morminte cu ocră în groapă cu treaptă), cultura Iamnaia	221
- Starea dentiției	222
- Trăsături non-metrice craniene	223
- Fracturi, traumatisme	224
- Patologii	225
- Trăsături non-metrice postcraniene	228
- Indicatori ocupaționali, entezopatii	229
- Tafonomie	230
- Date demografice	231
- Modificări culturale intenționate (M.16)	232
- Deformația craniană intenționată în epoca bronzului	234
- Analiza tipologică (orizonturile cultural-cronologice I și II), cultura Iamnaia	238
Orizontul cultural-cronologic III (cultura Catacombnaia)	244
- Starea dentiției	245
- Trăsături non-metrice craniene și dentare	245
- Modificări culturale	246

- Fracturi și traumatisme	247
- Trăsături non-metrice postcraniene	248
- Patologii	248
- Indicatori ocupaționali, entezopatii	249
- Date demografice	250
- Tafonomie	250
- Analiza tipologică (orizontul cultural-cronologic Catacombnaia)	251
Orizontul cultural-cronologic IV (morminte cu schelete chircite-lateral în groapă ovală), cultura Tei	256
- Starea dentiției	257
- Modificări culturale neintenționate	257
- Patologii	257
- Indicatori ocupaționali, entezopatii	258
- Date demografice	258
- Analiza tipologică	258
Orizontul cultural-cronologic V (cultura sarmatică)	261
- Starea dentiției	261
- Patologii	261
- Indicatori ocupaționali, entezopatii	262
- Traumatisme	262
- Date demografice	263
- Modificări culturale intenționate	263
- Deformația craniană intenționată în epoca migrațiilor	263
- Analiza tipologică	267
Orizontul cronologic VI (mormânt medieval)	269
- Trăsături non-metrice craniene	270
- Traumatisme	270
- Indicatori ocupaționali, entezopatii	270
- Analiza tipologică	271

Epilog: Identitate, elite, ideologie, migrație, interacțiune (*Alin Frînculeasa*) 273

Anexa - Victor Teodorescu - pasaje de arhivă (*Bianca Preda, Alin Frînculeasa*) 275

Abstract 291

Резюме 307

Bibliografie 325

Planșe 382